

Особливого значення сценарне моделювання бойових умов набуло під час практичної підготовки з тактичної медицини. Аналіз проведення занять та підготовки особового складу показує, що в умовах додаткового психоемоційного та фізичного навантаження у військовослужбовців значно частіше виникають порушення послідовності виконання алгоритмів допомоги, погіршується якість оцінки стану пораненого та збільшується час виконання практичних заходів. У зв'язку з цим відпрацювання заходів домедичної допомоги в умовах, максимально наближених до бойових, дозволяє формувати більш стійкі практичні навички та підвищувати готовність особового складу до дій у реальних умовах бойової обстановки.

Практика проведення занять із використанням сценарного моделювання також показала підвищення рівня взаємодії між військовослужбовцями, покращення координації дій у складі підрозділу та більш швидку адаптацію особового складу до факторів сучасного бою. Важливим аспектом такого підходу є можливість створення комплексних ситуаційних сценаріїв із урахуванням сучасного бойового досвіду, що дозволяє постійно вдосконалювати систему практичної підготовки відповідно до змін характеру бойових дій.

Висновки. Сценарне моделювання бойових умов є важливим елементом сучасної системи практичної підготовки військовослужбовців, спрямованим на адаптацію особового складу до факторів реальної бойової обстановки. Використання комплексних ситуаційних сценаріїв, поетапного ускладнення умов виконання завдань та елементів імітації бойової діяльності дозволяє підвищити рівень практичної готовності військовослужбовців до виконання завдань за призначенням.

Тимчишин Павло Андрійович

курсант 3-го курсу, сержант поліції

Національної академії внутрішніх справ,

Воляннюк Олександр Дмитрович,

Старший викладач кафедри тактичної підготовки

кандидат юридичних наук, підполковник поліції,

Навчально-науковий інститут поліцейської діяльності

Національної академії внутрішніх справ

РОЛЬ КОМУНІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ДІЙ У НЕБЕЗПЕЧНИХ ТА КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЯХ

Службова діяльність працівника Національної поліції України майже завжди пов'язана з контактом із людьми, які перебувають у стані страху, агресії, розгубленості, недовіри або відкритого спротиву. Повідомлення про домашнє насильство, конфлікт у громадському місці, затримання особи, перевірка документів, реагування на масову бійку, зупинення транспортного засобу чи охорона місця події можуть швидко перейти від звичайного службового спілкування до небезпечної ситуації. У таких умовах комунікація не є лише ввічливим супроводом поліцейського

заходу. Вона допомагає встановити контроль над подією без зайвого загострення, пояснити особі підстави дій поліції, знизити рівень напруги, відокремити активного учасника конфлікту від інших осіб, отримати первинну інформацію та не допустити хаотичного розвитку події.

Відповідно до статті 11 Закону України «Про Національну поліцію» діяльність поліції здійснюється у тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами і громадськими об'єднаннями на засадах партнерства. Інші положення цього Закону також пов'язані з комунікацією під час виконання поліцейським своїх службових обов'язків. Працівник поліції під час звернення до особи називає своє прізвище, посаду, спеціальне звання, а на вимогу особи пред'являє службове посвідчення; поліцейський захід здійснюється на засадах законності, необхідності, пропорційності та ефективності; перед застосуванням фізичної сили, спеціальних засобів або вогнепальної зброї поліцейський, як правило, попереджає особу і надає їй час для виконання законної вимоги. Через звернення, пояснення, попередження і законну вимогу особа розуміє, хто до неї звертається, з якої підстави діє поліція та яка поведінка від неї очікується. Тому комунікація в діяльності поліцейського має одночасно правовий, тактичний і психологічний зміст.

Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26 січня 2016 року № 50 «Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України» розкриває службову підготовку як систему заходів, спрямованих на закріплення та оновлення знань, умінь і навичок поліцейського з урахуванням специфіки його службової діяльності. У площині тактико-спеціальної підготовки ці положення проявляються через готовність працівника поліції діяти в ситуаціях різного ступеня ризику, оцінювати розвиток події, зберігати самоконтроль і приймати правомірні рішення. Через це комунікація має розглядатися як частина практичної готовності поліцейського, а не як окрема риса його особистої культури. Працівник поліції має не просто знати законну підставу свого рішення, а й уміти донести її до особи коротко, спокійно, зрозуміло і так, щоб це не посилювало конфлікт.

Практична роль комунікації найкраще проявляється саме в перші хвилини реагування, коли поліцейський ще не має повної інформації, але вже повинен впливати на поведінку людей. У небезпечній ситуації неправильний тон, надмірно різка команда, нечітке пояснення або одночасні суперечливі вказівки від кількох працівників можуть посилити опір, спровокувати паніку або ускладнити подальше вирішення ситуації. Натомість зрозуміла вимога, спокійне пояснення, короткі команди, візуальний контроль за поведінкою особи, розмежування учасників конфлікту і постійний обмін інформацією між поліцейськими дозволяють швидше стабілізувати обстановку. Саме тому комунікація працює разом із тактикою, бо від того, як поліцейський комунікує, попереджає, ставить законну вимогу і реагує на поведінку особи, залежить подальший розвиток події.

У конфліктних ситуаціях комунікація також допомагає розмежувати звичайне емоційне напруження і реальну загрозу для життя, здоров'я або публічної безпеки. Людина може кричати, відмовлятися виконувати вимогу, перебувати у стані

алкогольного сп'яніння, захищати іншу особу, не розуміти правових наслідків своєї поведінки або реагувати агресивно через страх. Якщо поліцейський одразу сприймає будь-яку емоційну реакцію як спротив, ситуація швидко переходить до силового сценарію. Якщо ж завдяки спілкуванню він з'ясовує наміри особи, причину конфлікту та реальний рівень небезпеки, його подальші дії стають більш обґрунтованими. Комунікація не замінює поліцейські заходи примусу, коли вони законні й необхідні, але часто дозволяє зменшити їх обсяг або не допустити моменту, коли без них уже неможливо відновити порядок.

Подальше вдосконалення цього напряму доцільно пов'язати з практичним наповненням тактико-спеціальної підготовки комунікативними сценаріями. Йдеться не про окремі теоретичні заняття з культури мовлення, а про включення комунікації в типові службові ситуації: зупинення агресивної особи, спілкування з учасниками сімейного конфлікту, перевірка документів у напруженій обстановці, дії біля місця події, реагування на групове порушення порядку, робота з натовпом, контакт із потерпілим або очевидцем після небезпечної події. У межах таких занять поліцейський має відпрацьовувати не тільки тактику пересування чи затримання, а й першу фразу звернення, законну вимогу, попередження, пояснення підстав дій, передачу інформації колегам і завершення контакту з особою. Такий підхід робить комунікацію практичним інструментом безпечного реагування, а не формальною частиною професійної етики.

Отже, комунікація працівників Національної поліції України під час дій у небезпечних та конфліктних ситуаціях є складовою професійної готовності поліцейського, оскільки саме через спілкування часто починається, розвивається і завершується службове реагування. Вона дозволяє знизити напругу, пояснити законні вимоги, отримати первинну інформацію, координувати дії наряду і не допустити зайвого загострення ситуації. Завдяки службовій підготовці та її тактико-спеціальній складовій такі навички можуть формуватися не як загальна вимога до поведінки, а як практичний спосіб безпечного, законного і послідовного виконання службового завдання. Саме така комунікація допомагає зберегти контроль над подією, підтримати безпеку громадян і забезпечити належне виконання службового завдання.

Тищенко Максим Олександрович

*курсант курсу № 2 факультету забезпечення державної безпеки
солдат*

Київський інститут Національної гвардії України

Науковий керівник: Гончаренко Олександр Юрійович

доцент кафедри бойового та логістичного забезпечення

доктор філософії з біології, молодший лейтенант

Київський інститут Національної гвардії України